

‘WIJ DENKEN NA OVER DE STAD ALS GEHEEL’

We gaan met de lift naar de zevende etage van het door diderendirix getransformeerde gebouw Vertigo op het terrein van de TU/e. Op de afdeling Architectural Urban Design and Engineering heeft Paul Diederer als hoogleraar zijn kantoor. „Binnen ontdek je de verschillende lagen in het gebouw pas”, zegt hij als we door de gangen lopen.

NIEUWE VERHALEN VERTELLEN

PAUL DIEDEREN **EN**
BERT DIRRIX

TEKST: RIA KERSTENS
FOTO'S: ERIK DE BROUWER

Alleen al door de hoeveelheid trappen tussen twee verdiepingen valt de enorme hoogte van de plafonds op. Diederer en Dirrix zien dat als cadeautjes die je krijgt bij de transformatie van oude gebouwen. Na het gesprek maken we foto's in het indrukwekkende Atrium waarvoor de architecten grote gaten lieten zagen in een aantal vloeren. Een doorkijk waar de blauwe lucht een prachtig decor vormt achter de vele, grote ramen.

PAUL DIEDERER

Diederendirrix is geen klassiek ontwerp bureau dat alleen op schoonheid is gericht. Het ontwerpt in dialoog met de stad en voegt per definitie iets toe aan de leefbaarheid.

Bert: „Dat doen we met een open mind, niet geconditioneerd of met een vooringenomen standpunt. Niet volgens een gedwongen esthetisch ideaal of stijl. Als je onze bouwwerken bekijkt, zie je dat ze er telkens anders uitzien omdat de functie anders is.”

Paul: „De gebouwen voegen altijd nieuwe kwaliteit toe aan de plek waar ze komen. Zoals een betere leefbaarheid en nieuwe kwaliteiten in de openbare ruimte van een stad. We vertellen nieuwe verhalen waarin we verleden, heden en toekomst verbinden. Zowel bij nieuwe als bij de transformatie van oude gebouwen. Transformaties gebeuren altijd met veel respect voor de bestaande kwaliteiten van het gebouw. Het leert ons veel over nu en later want ons motto is: 'The present is always linked to the past.'”

In 2050 woont tachtig procent van de wereldbevolking in de stad. Wat betekent dat voor de toekomst? Bert: „De toekomst van de stad bestaat al. Het voortdurend vervangen van gebouwen levert geen betere stad op, gebouwen zijn geen wegwerpproducten. De kracht van wat er is, is voor ons altijd de basis. Elk bestaand gebouw is uniek, onze aanpak voor de transformatie ook. Verstedelijking is de tendens waar Nederland mee te maken krijgt, terwijl andere delen van het land daardoor last krijgen van krimp. De

economie is enorm aan het verschuiven. We zijn architecten maar worden gedreven door maatschappelijke vragen. Ons interesseert dit soort vraagstukken enorm, net als duurzaamheid. Daar waren we altijd al mee bezig en dat is nu langzaam gemeengoed aan het worden. We creëren toekomstbestendige oplossingen door weloverwogen materiaalgebruik en energiezuinige bouwmethoden.”

Paul: „Als wij gebouwen maken, pleiten we bij onze opdrachtgevers ook voor bijvoorbeeld pleinen en parken. Die houding zie je in al onze plannen terug. In het oude gebouw van Philips Lighting in Eindhoven bijvoorbeeld, ontwierpen we 600 lofts van veertig vierkante meter. We regelden ook dat er een groot park komt aan de stadszijde. Daarvoor zal het LAC-gebouw gesloopt worden. We verdichten aan de kant van de Mathildelaan met een woontoren maar daarmee realiseren we een enorme kwaliteit aan de andere kant. In het park halen we de Gender weer naar boven. Daar kunnen wandelaars bij de beek en de bomen straks de vogels weer horen fluiten.”

WHO CARES?

Bert: „Wij willen een inclusieve stad maken. Dat betekent dat je alles wat een stad interessant maakt, bij elkaar brengt zodat mensen uit verschillende lagen van de bevolking op een kwalitatief goede manier in de stad kun-

BERT DIRRIX

nen wonen. Dat is op zich ingewikkeld want een opdrachtgever staat vaak voor één doelgroep. We realiseren op dit moment veel woningen voor expats en we zien onze portfolio in zorgwoningen sterk groeien. Voor beide doelgroepen ontwerpen we concepten met het 'Who Cares'-uitgangspunt in gedachten: hoe borg je in de toekomst de zorg in steden. Wat kunnen wij doen om de eenzaamheid in de stad te voorkomen? Wat kunnen architectuur en stedenbouw toevoegen om dat zo goed mogelijk te accommoderen? Met die vraag zijn we ook bezig. We maken ons, zeker in het kader van de verdichting, druk over een evenwichtige samenstelling van de stad. We proberen gezinnen in de stad te houden en ervoor te zorgen dat een stad niet alleen voor bepaalde bevolkingsgroepen toegankelijk is. Daarnaast maken we natuurlijk gewoon mooie gebouwen.”

Paul: „Onze benadering is altijd integraal. Ons bureau is ook georganiseerd als een drie-eenheid. Het ervaren ontwerp team in Eindhoven, het kundige ingenieursteam van bureau EAU en het jonge onderzoeks- en ontwikkelingsteam in Rotterdam. Samen zoeken we naar een goede balans tussen het bedenken en bouwen, problemen vaststellen en oplossen en tussen hoofd en handen. Ieder bureau met eigen specialismen, maar als eenheid om sterke plannen te maken én projecten te realiseren.”

SAMENWERKING CROWE HORWATH FOEDERER

Paul: „Onze samenwerking sinds anderhalf jaar is prima. Crowe Horwath Foederer geeft op een goede manier een overzicht van de mogelijkheden die je als bureau hebt op fiscaal gebied en accountancy. Dat doen ze met heel veel kennis.”

Bert: „Als bureau ben je altijd bezig met het nu en met de toekomst. Waar staan we dan? Hoe willen we ons verder ontwikkelen? We merken dat zij het leuk en belangrijk vinden om daar samen met ons over na te denken. Dat geeft een goed gevoel.”

ALLEDAAGSE STAD

Bert: „De stad verandert. Eindhoven bijvoorbeeld is in economisch opzicht enorm aan het groeien door grote ontwikkelingen op het gebied van techniek en design. De stad moet zorgen dat ze nieuwe kwaliteiten behoudt én verwerft. Mensen veranderen ook. We nodigen én dagen hen uit om met nieuwe ogen te kijken. Aan de ene kant naar een stad die vooruitstrevend is en naar buiten gericht, aan de andere kant naar wijken die nog heel comfortabel naar binnen gericht zijn. Ons interesseert de alledaagsheid van de stad. Je

hebt architecten die het belangrijk vinden om iconen voor een stad te creëren, dat is prima. Ons ligt dat minder. We willen nadenken over de stad als geheel.”

Paul Diederer en Bert Dirrix wonen allebei in Eindhoven. In navolging van Paul, is Bert nu ook zijn eigen huis aan het ontwerpen. Paul woont midden in de stad, Bert is op Strijp-R aan het bouwen. Bert: „In de tussentijd woon ik op Strijp-S. Mijn overburen en ik - er zit 15 meter tussen - zwaaien naar elkaar. Ik ging er wonen omdat ik dat juist de kwaliteit vind. Op een dorp is de privacy heel belangrijk maar ik krijg er op deze plek een heleboel andere aspecten voor terug: de stedelijkheid, een café en een winkel beneden, een restaurant op de hoek en allerlei culturele events. Daar kies ik voor.”

AMBITIE

Waarom zijn Diederer en Dirrix zo'n goede combinatie?

Paul: „We houden elkaar scherp, dat is belangrijk. We willen allebei een hoge kwaliteit op alle gebieden; we kunnen niet verzaken. De ambitie binnen het bureau zit in onze genen, het spiegelen is daarin heel belangrijk.

DIEDERENDIRRIX

Sinds 2005 werken Paul en Bert samen als diederendirrix architecten. In Eindhoven waren ze betrokken bij vele projecten zoals het Masterplan Strijp R, het clubhuis voor Oranje Rood, de transformatie van Philips Lighting, Woongebouw Anton, de Internationale School, faculteitsgebouw Vertigo, de Witte Dame en hotel- en woongebouw Groene Toren. In Amsterdam is woningcomplex Op Zuid gerealiseerd, in Rotterdam onderwijs- en woongebouw Musa, in Nijmegen Woon-zorgcomplex Aquaviva. Recent is de renovatie van De Ploeg in Bergeijk afgerond.

BERT DIRRIX (1954)

Studeerde in 1978 af aan de Faculteit Bouwkunde van de TU/e. Van 1994 tot 2003 was hij hoogleraar aan dezelfde faculteit. Eerder doceerde aan de Academies van Bouwkunst in Rotterdam, Tilburg, Arnhem, Amsterdam en Maastricht en aan de Design Academy Eindhoven. Hij verzorgde lezingen in onder meer Duitsland en Slowakije. Bert is sinds 2015 Spoorbouwmeester. In 2015 werd hij verkozen tot Architect van het Jaar.

PAUL DIEDERER (1959)

Studeerde in 1986 af is aan de Faculteit Bouwkunde van de TU/e. Hij doceerde aan de Academies van Bouwkunst in Rotterdam, Tilburg en Arnhem. Paul is lid van de Commissie Welstand & Monumenten Rotterdam, supervisor van de Erven Vleuterweide Utrecht en sinds 1 juni 2016 hoogleraar Transformational Design bij Architectural Urban Design & Engineering van de TU/e-faculteit Bouwkunde.

We hebben ook veel dezelfde kwaliteiten, denk ik.”

Bert: „Paul is oplossingsgericht. Die dynamiek is heel erg aansprekend en inspirerend. Ik ben wat bedachtzamer en theoretischer in bepaalde dingen. We zijn allebei architect maar ontwerpen niet alles. Ons bureau heeft veertig man/vrouw in dienst. Dat zijn mensen die autonoom hun eigen ding doen; geïnspireerd of aangestuurd door ons. Allemaal in staat om heel zelfstandig hun werk te doen. Paul is twee dagen per week hoogleraar, ik sinds 2015 twee dagen per week Spoorbouwmeester. Er is een team van vier dat de dagelijkse leiding van het bureau heeft. Zij sturen net als wij mensen aan en doen dat soms ook bij ons als het om acquisitie en beslissingen nemen gaat.”

Paul: „We willen niet alleen mooie gebouwen maken maar ook iets teruggeven en verweven zijn met de maatschappij. Daarom deden we allebei altijd veel in het onderwijs. Dat blijven we doen en we stimuleren onze medewerkers om dat ook te doen. Tijdens het lesgeven aan jonge mensen worden wij ook door hén geïnspireerd. Hun onbevangen optimisme stimuleert ons enorm.”